

נו. עבודה זהירה1. גיבוי

על ספרך עמלת רבות
 ואותו עליך לגבות.
 במהלך הכנת הספר
 בו טרחת לאין חקר -
 הקפד תמיד לגבות את העבודה²¹⁵
 ותינצל מכל צרה ואבידה.
 ואל תגיד 'לי זה לא יקרה'...
 כי פעמים שזה קורה
 ורבים לפניך
 אמרו כמוןך
 אך קרה
 מה שקרה
 והתחרטו מרה
 על מזלם הרע...
 שמור עותק בכרטיס זיכרון²¹⁶
 ליתר ביטחון,

215. זוהי ההשתדלות הטבעית, אך כמובן שהעיקר הם התפילה והביטחון בהי"ת. כמו שכתוב: "אם ה' לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו, אם ה' לא ישמור עיר שוא שקד שומר" (תהלים קכז, א). וכתב המאירי (בפירושו לתהלים) וז"ל: "וכל זה לא למנוע ההשתדלות, כי לא תמצא חכם שיגנה ההשתדלות וישבח העצלה, רק שלא לשים כל בטחונו בו, ושלא יחשוב בהשיגו כי בהשתדלות לבבו השיג מה שהשיג, אבל שהאל הוא חננו בכך".
 בקש רחמים משוכן מרומים - אשר בידו להשפיל ולהרים, ויחד עם הביטחון בו יתברך - תמיד תהיה מוגן ומבורך.

216. ואם הינך כותב על דפים ומגיש לקלדן, בקש ממנו שיגבה את העבודה בכרטיס זיכרון (דיסק־און־קי).

וכך תהיה בטוח
שאת עמלך לא תישא הרוח
ויהיה לך מפח רוח.
וה' יצילך מכל פגע
ותזכה לפדות וישע
ורוב שפע,
ורגלך לא תמעד
לעולמי עד
ושלומך ישגה לעד.

2. בדיקה

לאחר כל שמירה או העתקה -
תוודא שהעבודה אכן הועתקה
והכל עבר בצורה חלקה
ופועל כראוי ללא חריקה²¹⁷,
וגם לפני כל מחיקה -
בצע תמיד ביקורת ובדיקה²¹⁸,

217. כגון אם העתקת איזו תוכנה וכדו', תבדוק שהיא פועלת כראוי.

218. שמה שהינך מוחק אינם דברים חשובים, או שהדברים מגובים.

[קרה לי, שהעברתי קובץ מתיקייה אחת לתיקייה אחרת באותו דיסק-און-קי, ולאחר מכן חזרתי בי ומחקתי את הקובץ במקום החדש. אך אז התברר שהקובץ נמחק לגמרי, משום שהעברת קובץ ע"י גרירתו מתיקייה לתיקייה באותו דיסק-און-קי, מסירה אותו מהתיקייה הראשונה (וממילא, אם לאחמ"כ מוחקים אותו מהתיקייה השניה אזי הוא כבר אינו קיים כלל בדיסק-און-קי). על-כן חשוב לבדוק לפני כל מחיקה האם הדברים מגובים. אגב, כך מעתיקים קובץ מתיקייה לתיקייה באותו דיסק-און-קי, בלא שהוא יימחק מהמקום הראשון: העמד את הסמן על הקובץ, לחץ על הכפתור הימני בעכבר ובחר 'העתק', העמד את הסמן בתיקייה השניה, לחץ על הכפתור הימני בעכבר ובחר 'הדבק'.

וכן על דרך זו, לפני שהינך מעתיק קובץ מעודכן באופן שהוא יחליף את הקובץ הישן,

מעשה חר'ז
כללי כתיבת ספר - בחרוזים
שיג

אותה תבצע ללא שהיות
ומעצמך תחסוך הרבה בעיות.²¹⁹

תוודא שאינך מחליף בטעות את החדש בישן. (לפני שאת הקבצים תחליף, וְדָא שלא התחלפו, פן יבוא הישן חֲלָף החדש, והחדש יהיה חליפתו (תמורתו וכפרתו), ויחלוף מן העולם...).

219. הרבה תקלות ובעיות שקרו, היה אפשר למנוע ע"י ביצוע בדיקה פשוטה ומהירה. למשל, לאחר שהעתקת את הספר לדיסק־און־קי כדי למסרו למעמִד, בצע בדיקה שאכן ההעתקה התבצעה כראוי. או אם ביצעת לקובץ שמירה במחשב, תוודא מיד שהשמירה אכן התבצעה כראוי והקובץ נשמר עם התיקונים המעודכנים שתיקנת בו (לעיתים מאיזו סיבה השמירה לא התבצעה, או שהעתקת בטעות את הקובץ הישן שאין בו את התיקונים המעודכנים, ולפעמים תקלה מסוימת גורמת שהקובץ יישמר במקום אחר במחשב אלא אם שינית את שמו במהלך השמירה. על־כן, כאמור, יש לבדוק לאחר כל פעולה שהכל נשמר והתבצע כראוי).

עצה זו אמורה לא רק לגבי מחבר־ספר אלא בכל העוסקים במלאכת ההוצאה לאור (המקלד, המעמִד וכיו"ב). ובכלל, היא עצה מעולה ומאוד מועילה בכל תחום וענין בחיים (כגון, לאחר שהעתקת מספר טלפון - תוודא שהעתקת נכון. טכנאי תיקן איזה מכשיר חשמלי או התקין תוכנה במחשב וכל כיו"ב - עליו לבדוק ולוודא שהכל עובד כראוי, לפני שהוא עוזב ופונה לדרכו. וכן בכל כיו"ב).

סיפר לי אברך חשוב, שהיו ברשותו הקלטות נדירות (שהוא עצמו הקליט והן יחידות ואין לדברים תיעוד נוסף) של שיחות אישיות ושיעורים רבים מספור של הגה"צ הרב דב קוק שליט"א, והוא נתן הכל לחבר שביקש ממנו להעתיק את הדברים. הלה העתיק את הדברים למחשבו ולאחר מכן מחק אותם מהדיסק־און־קי כדי לפנות מקום או מאיזו סיבה אחרת (ותכנן שלאחר־מכן יחזירם מהמחשב שלו לדיסק־און־קי). אבל אז התברר שמשום־מה ההעתקה לא התבצעה... וכל החומר שלא יסולא בפז אבד לעד... דברים כגון זה (גם אם לא ברמת החומרה הזאת) קורים לצערנו הרבה. ומכאן החשיבות הגדולה של עצת ה'בדיקה'. כל עבודה זקוקה - לביקורת ולבדיקה.

יש לציין ולהדגיש כי מוכח מהניסיון, שייתכנו סיבות רבות ושונות ומשונות שגורמות לכך שפעולה לא תתבצע כראוי, ולפעמים קשה מאוד לחזות סיבות אלו מראש. ועל־כן החכם עיניו בראשו ויבדוק, גם כשנדמה לו שלא יכלה להיות איזו סיבה שתגרום שהפעולה לא תתבצע כראוי.

[עם זאת, גם בעניין הבדיקות אין להגזים יתר על המידה. ובנותן טעם יהיה להזכיר כאן